

U Zrenjaninu, kineska fabrika guma Linglong se gradi na svega dva kilometra od Carske bare, rezervata prirode. To je samo jedan od potencijalnih ekoloških rizika koja će fabrika Linglon, "budućnost Banata", doneti Zrenjaninu, gradu koji 13 godina nema ni pijaću vodu. Pored optužbi za teška zagađenja, kompanija Linglong se 2010. godine našla i u aferi krađe patenta konkurentske kompanije. Prema pisanju "Texas tribune", američki izumitelj Jordan Fishman koji je dizajnirao rudarske gume, otkrio je da su njegovi patentirani dizajni ukradeni, da bi se ispostavilo da su završila kod dva međunarodna distributera guma, od kojih je jedan upravo i "Shandong Linglong" iz Kine. Ova afera je na kraju završila pred američkim sudom, gde su Linglong i drugi distributer morali da plate čak 26 miliona dolara zbog krađe tuđeg patenta.

Većina tih kineskih kompanija koje posluju u Srbiji ima par zajedničkih imenitelja: odgovorne su za ekološke katastrofe zbog kojih im je zabranjen rad u svim evropskim zemljama, "zbog sumnjive poslovne prakse" su na crnim listama Svetske banke i evropskih penzionih fondova, a imaju i privremenu zabranu učešća na bilo kom projektu koje finansira Svetska banka, britanska IDB grupa, kao i Evropska grupa za rekonstrukciju i razvoj. Od osnivanja nacionalne strategije razvoja "Belt and road initiative" (BRI) 2103. s ciljem ekonomske i tržišne obnove nekadašnjeg Put svile, kineske kompanije od 2014. velikodušno investiraju u proizvodnju, infrastrukturu i domaće firme. Mada se svaka nova kineska investicija u Srbiji od strane vlasti najavljuje kao "investicija decenije" i "početak budućnosti", ni od jednog zvaničnika se ne može čuti da je većini tih kompanija, zbog teškog narušavanja i zagađenaj životne sredine, zabranjeno poslovanje u evropskim zemljama. Takođe, zbog svoje "sumnjive poslovne prakse", većina se nalazi na crnoj listi Svetske banke s privremenom zabranom učešća na svim projektima i tenderima koje finansira Svetska banka. Pojedine su, poput kompanije „Hebei Iron and Steel Group“ (Hesteel), koja rukovodi Železarnom „Smederevo“, bile primorane da zbog izazivanje teškog zagađenja svoje najprljavije pogone izmeste iz matične Kine. Uprkos svemu navedenom, sve one su dobrodošle u Srbiju, gde im čak nije neophodna ni formalna studija o uticaju na životnu sredinu, pre no što udare kamen temeljac.

Na teritoriji grada Zrenjanina, kineska kompanija "Shandong Linglong" je u martu 2019. otpočela izgradnja fabrike automobilskih guma, bez ikakve prethodne studije o njenom uticaju na životnu sredinu. Kamen temeljac fabrike "Šandong Linglong" je 3. marta te godine postavio lično Aleksandar Vučić, tvrdeći da je tog momenta počela "da se ispisuje istorija i budućnost Zrenjanina, Banata i Srbije".

"Veliki je ovo dan. Za ovo živite, za ovo radite", rekao je tada predsednik i dodao da je to najveća investicija na severu Srbije, jedine zemlje u koju je, pored Uzbekistana i Tajlanda,

dobrodošao kineski proizvođač pneumatika. U znak dobrodošlice, Srbija je Linglongu poklonila 130 hektara najplodnije vojvođanske oranice u vrednosti od 7, 5 miliona evra, a u oktobru prošle godine Komisija za dodelu državne pomoći Republike Srbije odobrila je i 83,5 miliona evra pomoći za izgradnju kineske fabrike guma. Dok „Linglong“ ima četiri proizvodna kompleksa u Kini, ova fabrika je prva takva investicija na evropskom tlu. Prema pisanju „Concord Monitora“, kineske državne institucije i lokalne vlasti su sačinile nekoliko izveštaja o prekršajima „Linglonga“ i teškom zagađenju koje su njegove firme izazvale na domaćem tlu. Kinesko ministarstvo za ekologiju i zaštitu životne sredine je 2018. godine optužilo kompaniju da krši mere kontrole zagađenja životne sredine.

Prema Studiji o proceni uticaja na životnu sredinu, postupak nanošenja bakrene prevlake koji se koristi prilikom proizvodnje čeličnog remenja dovodi do isparavanja olovnih gasova, stvaranja pepela koje sadrži olovo. Pored ovih prekršaja „Linglong“ je optuživan i da je svesno zagađivao životnu sredinu, jer je fabrička kanalizacija bila tretirana samo u septičkoj jami, nakon čega bi se mešala sa vodom za hlađenje iz proizvodnih pogona i ispuštala u reku Luoshan. Prema pisanju Concorda, pojedine lokalne zajednice u blizi fabrilkih pogona u Kini su optužile Linglong i za ekstremno zagađenje vazduha, kao posledicu ispuštanja hemijskih isparenja.

“Sve i da proizvodnja guma bude vršena po najvišim ekološkim standardima, neminovna su posredna zagađenja. Planirana je godišnja proizvodnja od 13, 62 miliona guma godišnje. Da bi se one distribuirale, prostom matematikom se dolazi do računice da je za to potrebno 250 kamiona dnevno koji će samo tokom jednog dana proizvesti 35 tona ugljen - dioksida”, kaže aktivista i mašinski inženjer Gojkan Stojinović.

Izvor: nova.rs